

در مراسم رونمایی از رمان «نخل و نارنج» اثر نجمه سعیدی مطرح شد؛

توانمندی نسل جدید داستان‌نویس کرمان

گروه فرهنگ و هنر: مراسم رونمایی از رمان «نخل و نارنج» نخستین اثر «نجمه سعیدی» با حضور جمعی از نویسندگان، اهالی فرهنگ و علاقه‌مندان به کتاب کرمان برگزار شد. در این آیین، ضمن معرفی این اثر، درباره جایگاه ادبیات داستانی کرمان و اهمیت حمایت از نویسندگان جوان گفت‌وگو شد. این برنامه فرهنگی از مجموعه رویدادهای راهرو بود که در کافه کتاب ترنجستان برگزار شد و فرصتی فراهم آورد تا مخاطبان بیش از پیش با دغدغه‌ها و نگاه خلاقانه مولف اثر آشنا شوند.

این کتاب روایتی زنانه و کاملاً بومی است که در یک جامعه با بافت و بستر سنتی رخ می‌دهد. در معرفی این کتاب آمده است: «در این رمان قصه زندگی سه زن به هم گره می‌خورد؛ زری، که به مردی با ظاهر آراسته اما بدطینت دل می‌بازد. لایلا، خواهری که می‌داند این عشق به تباهی می‌رسد و در تقلا برای نجات، دست به تنهایی می‌زند که زندگی خودش را در آن به آتش می‌کشد و بی‌بی، مادری که خودش سال‌ها پیش قربانی چنین عشقی بوده و حالا به‌ناچار تماشاگر تکرار سرنوشت تلخ خویش است.»

به گزارش استقامت، در مراسم رونمایی از این رمان که عصر دوشنبه ۱۰ شهریورماه برگزار شد، مهدی مجبی کرمانی، داستان‌نویس، شاعر و روزنامه‌نگار پیشکسوت با بیان اینکه در سال‌های اخیر رمانی به این قدرت ندیده بودم، گفت: «بیش‌تر از منظر تکنیک‌های ظریف داستان‌نویسی به این کتاب می‌پردازم. ابتدا بگویم که نویسنده یک روش ادبیات داستانی کرمان را در این اثر رعایت کرده و وجه بومی‌گرایی در آن پررنگ است.»

وی افزود: «یکی از ویژگی‌های ادبیات داستانی کرمان، همین بومی‌گرایی است. با وجود اینکه نویسندگان با فرهنگ‌های متفاوت داریم ولی همه در رگه‌هایی مشترک هستند و آن توجه به زیست‌بومی خود آن‌هاست.»

وی ادامه داد: «کرمان فقط پهناورترین استان کشور نیست. تنوع جغرافیایی و اقلیمی بسیار زیادی در استان داریم. این تنوع، در بدنه خود تنوع فرهنگی و خرده‌فرهنگی زیادی ایجاد کرده و این چیزی است که می‌تواند خوراک ادبیات داستانی باشد.»

مجبی کرمانی بیان کرد: «یکی دیگر از ویژگی‌های کتاب نخل و نارنج این است که بسیار خوشخوان است که نشان می‌دهد خانم سعیدی تسلط بالا در نوشتن و قلم سحرآمیزی دارد.»

وی با بیان اینکه مهم‌تر از همه، تغییر مکرر راوی در این رمان بر جذابیت آن افزوده است، گفت: «وقتی چنین داستانی را شروع می‌کنید به سختی ممکن است بتوانید آن را زمین بگذارید چون هر لحظه یک اتفاق تازه می‌افتد و لایه‌های مختلف در داستان به هم پیوند خورده‌اند. این پیوند کاری هنرمندانه است که نویسنده به خوبی از عهده آن برآمده است.»

وی سپس اظهار کرد: «یک نکته رسم‌الخطی دارم؛ در گویش کرمانی همه

می‌دانیم منظور از گت سوراخ است اما یک مخاطب مثلاً رشتی یا خوزستانی نمی‌داند و دلیلی ندارد در داستان، جلوی کت واژه سوراخ یا بنویسیم چون خواننده را از روند داستان جدا و انقطاع می‌کند. بهترین کمک ما شاید این باشد که آخر کتاب لغت‌نامه‌ای بگذاریم تا مخاطب با واژه‌های لهجه به‌کاربرده شده در داستان آشنا شود و شاعرانگی و لطافتی که در لهجه وجود دارد هنگام خواندن مخدوش نشود.»

این داستان‌نویس پیشکسوت همچنین گفت: «نکته‌ای که باید به آن اذعان کنم جهش ادبیات داستانی در سال‌های اخیر است و از همه مهم‌تر اینکه نقش بانوان نویسنده خیلی پررنگ‌تر از آقایان شده است.»

نسل جدید داستان‌نویس

وی از بلقیس سلیمانی و مرجان عالیشاهی و لیلا راهدار به‌عنوان سه تن از داستان‌نویسان موفق استان کرمان نام برد و ادامه داد: «در نسل جوان هم استعداد‌های بسیار خوبی داریم. به‌عنوان مثال بگویم که کتاب اول خانم سالارکریمی داستان تقدیر شده بیست‌وسومین دوره کتاب سال استان می‌شود. این تصادفی نیست بلکه نشانه‌ای از این است که نسل جدید ما دارند توانایی بسیار خوبی از خود نشان می‌دهند.»

مجبی کرمانی اظهار کرد: «به لحاظ کثی هم پشتوانه بسیاری قوی از داستان‌نویسان داریم. دقیقاً نمی‌دانم ولی آماری در حد ۸۰ نفر داستان‌نویس در سراسر استان داریم که هنوز کتابی از آن‌ها منتشر نشده است.»

وی افزود: «در جلسه اخیر با وزیر محترم فرهنگ و ارشاد هم گفتیم که به داد کتاب اولی‌ها برسید. نباید داستان نوشته شود و خوانده نشود. ممکن است نسل جدید مجبور شوند داستان خود را در فضای مجازی منتشر کنند و این یک فاجعه است. ما باید تسهیلاتی ایجاد کنیم که داستان‌نویسان بتوانند کتاب اول خود را منتشر کنند.»

تجربه شخصی مخاطب

فرشته سالارکریمی. داستان‌نویس نیز در این نشست در بخشی از سخنانش با بیان اینکه نخل و نارنج، کتاب گرم و گیرایی است، گفت: «وقتی با اثر هنری مواجهیم آنچه که باعث لذت و خلق معنا می‌شود سه عامل شامل متن و مخاطب و نیت مولف است.»

وی افزود: «مولف هرچند صادقانه بگوید که هدفش از آن اثر چه بوده است، نمی‌توان گفت واقعا همین که می‌گوید بوده است و خیلی اوقات این خلق‌کردن‌ها از ناخودآگاه می‌آید.»

وی توضیح داد: «در مورد مخاطب، رولان بارت اصطلاحی دارد: «پونکتوم» که منظور آن چیزی است که در یک اثر هنری مخاطب را سرشوق می‌آورد و برمی‌انگیزاند یا برمی‌آشوبد. در واقع به چیز خاصی اشاره دارد. مثلاً یک فیلم که وقتی می‌بینیم می‌گوییم چقدر فلان شخصیت آن شبیه هم‌کلاسی دوران دبستانم بود. این، می‌تواند وجه منفی هم داشته باشد. هرچه باشد

بسیار شخصی است و از یک مخاطب تا مخاطب بعدی متفاوت است. به همین دلیل، یک اثر هنری از مخاطب تا مخاطب دیگر می‌تواند معنای دیگری داشته باشد.»

سالارکریمی افزود: «برای من کتاب نخل و نارنج این تجربه را داشت. شاید به خاطر فضای گرمسیری و پوشش گیاهی و نخل‌ها و نارنج‌ها بود که از آن لذت بردم و فکر می‌کنم نباید از خودمان دریغش کنیم. این کتاب در فضای بومی کرمان است و ما اصلاً بیگانه با این فضا و لهجه و خرده‌فرهنگ‌ها نیستیم و آن حس خاص را می‌توانیم از این اثر بگیریم.»

در عمق روایت

این داستان‌نویس و دانشجوی دکتری هنر در بخش دیگری از سخنانش با بیان اینکه شیوه زاویه دید این داستان ترکیبی و سوم شخص و اول شخص است، اظهار کرد: «ما در این داستان چند راوی داریم و همین باعث می‌شود که در روایت عمیق‌تر شویم و همذات‌پنداری بیش‌تری داشته باشیم.»

وی افزود: «یکی دیگر از اتفاقاتی که در این اثر شاهد آن هستیم و از نقاط قوت آن به حساب می‌آید این است که روابط آدم‌های این داستان، روابط انسان مدرن و پیچیده امروزی است که نسبت به بسیاری از هنجارها و باورها در ساختار سنتی بیرون آمده است.»

وی تأکید کرد: «می‌بینیم که آدم‌های داستان با وجود اینکه بافت فرهنگی آن سنتی است ماهیت انسان مدرن را دارند و کاملاً هم برای ما باورپذیر هستند. حین خواندن بارها می‌گویم من انسان مدرن هم

درگیر این مسائل هستم.»

نویسنده رمان «خدا آفرید» اظهار کرد: «برای شخصیت‌پردازی روش‌های مختلفی وجود دارد. خانم سعیدی کاملاً مسلط و به فراخور موقعیت در فضای داستان از این شیوه‌ها استفاده کرده است.»

وی افزود: «شخصیت‌پردازی رمان با سایر عناصر داستان به خصوص پیرنگ ارتباط مستقیم دارد.»

وی با بیان اینکه تنوع و گوناگونی شخصیت‌ها را در این داستان شاهدیم، ادامه داد: «یکی از موفقیت‌های نویسنده این رمان در شخصیت‌پردازی این است که وقتی کتاب را می‌خوانیم با خود می‌گوییم ما رفتار این شخص را بیش‌تر تجربه کرده‌ایم.»

عشق و شخصیت‌ها

سالارکریمی همچنین گفت: «چیزی که در این کتاب برایم قابل توجه است این است که اتفاقات و انسان‌ها خیلی زمینی بودند و همه چیز ماهیت انسان‌گونه داشت اما عشق در آن بسیار آسمانی بود.»

وی تأکید کرد: «براساس اتفاقات و آدم‌ها و رفتارها که زمینی بودند عشق یک چیز آسمانی بی‌منطق بود.»

وی خاطرنشان کرد: «در داستان نگاهی متفاوت به عشق را شاهدیم که در تمام روابطی که شخصیت‌ها عاشق می‌شدند همین اصل وجود داشت.»

چالش ذهنی برای مخاطب

به گزارش خبرنگار فردای کرمان، در این نشست محدثه توکلی. مدیر کتاب‌فروشی و مجموعه فرهنگی ترنجستان نیز طی سخنانی اظهار کرد: «این رمان اصلاً برایم کتابی ساده نبود. کتاب پر از روابط تنش‌آمیز و روابطی همراه با خشونت و خیانت است. این کتاب را سخت تمام کردم. متعجب می‌شدم از تصمیم شخصیت‌های این کتاب که در موقعیت‌های زیاد می‌گیرند و باعث آسیب به دیگران می‌شوند؛ مثل تصمیم به سقط و تصمیم به کشتن دیگری.»

وی افزود: «کتاب‌نوشتار بسیار قوی‌ای دارد و پر از رفت‌وآمدهای زمانی است. راوی هم مدام تغییر می‌کند و همین ذهن مخاطب را به چالش می‌کشد.»

توکلی ادامه داد: «تا صفحه آخر داستان رخدادی داریم که با آن شگفت‌زده می‌شویم و این از ذهن بسیار قوی نویسنده آن می‌آید.»

وی بیان کرد: «اما این سوال برایم پیش آمده که چرا این حجم از تلخی و شاید بی‌اخلاقی در یک روستا با گویش کرمانی به تصویر کشیده شود؟»

تجربه فراموش ناشدنی

در ادامه این نشست، علی ملازاده. شاعر و داستان‌نویس سخنان خود را بر نگاهی معطوف کرد که برخی خوانندگان از جمله خانم توکلی دارند. او در بخشی از اظهاراتش گفت: «امروزه رویکردهای ساختارگرایانه و پیاسا ساختارگرایانه و روان‌کاوانه و فمینیستی و امثال این‌ها چندان اعتباری ندارند. نقد باید تروماتیک باشد یعنی وقتی یک شعر می‌خوانیم یا فیلم می‌بینیم یا داستان می‌خوانیم چنان ما را دگرگون کند که نتوانیم فراموشش کنیم. چنان محو آن شویم که نتوانیم از آن فرار کنیم.»

وی افزود: «می‌توانیم حتی یک متن طنز بخوانیم و مثل تروما بر ما آوار شود همان‌طور که تراژدی و هر جریان و جنبش دیگری چنین ظرفیتی دارد. از این منظر کتاب نخل و نارنج با من مواجهه تروماتیک دارد و می‌توانم مدتی در آن زیست کنم. این هم‌زیستی شاید تا ابد عمرم باشد یا چندین سال طول بکشد.»

وی اضافه کرد: «من با اینکه با پیشینه متن آشنا بودم ولی از خواندن آن شگفت‌زده شدم.»

ملازاده سپس گفت: «جهانی که داستان برای ما خلق می‌کند شهرواره است. مخلوطی از انسان‌واره و شی‌واره. آنچه که در متن می‌بینیم انسان‌واره‌هایی هستند که سعی می‌کنند در یک متن واقعیت را بازنمایی کنند.»

وی افزود: «در متن چه به‌عنوان مخاطب و چه نویسنده و مولف سعی می‌کنیم موقعیتی را ایجاد کنیم یا در موقعیتی به تفاهم برسیم که احساس کنیم آن متن باورپذیر و حقیقت‌مانند است.»

وی ادامه داد: «نویسنده سعی می‌کند چیزی بنویسد که خواننده فکر کند واقعی است ولو آنکه دروغ باشد. اساساً ذات داستان دروغ است. خواننده هم با این پیش‌فرض سراغ متن می‌آید که چیزی را بخواند تا باور کند.»

این شاعر کرمانی با بیان اینکه کار ادبیات این است که شما را به جهانی ببرد که با واقعیت زیست‌تان همخوانی ندارد، اظهار کرد: «سه سطح مواجهه با متن داریم. یکی آنچه که حس می‌کنیم، دیگر آنچه که تصور می‌کنیم و سوم بازآفرینی عاطفی آن است.»

وی افزود: «پیش از مواجهه با هر متن رابطه پیش‌شناختی با آن داریم. قبل از اینکه نخل و نارنج را بخوانم کویر را می‌شناسم، خیانت را می‌شناسم و فضای سنتی را می‌شناسم. این رابطه من با متن رابطه‌ای احساسی و بدن‌مند است و رابطه‌ای شناختی نیست.»

وی ادامه داد: «آنچه که از داستان دریافت می‌کنیم یک سراب است. ما هیچ‌گاه در داستان زیست نمی‌کنیم ولی این جهانی که داستان برایمان ترسیم می‌کند باعث می‌شود خودمان را فراموش کنیم و این کاری است که ادبیات می‌کند.»

وی بعد از این توضیحات گفت: «اگر رمان نخل و نارنج را بخوانید مدتی نمی‌توانید آن را فراموش کنید.»

در پایان این نشست، نجمه سعیدی نویسنده این رمان طی سخنانی کوتاه با قدردانی از همه کسانی که او را حمایت کرده‌اند، قطعه‌ای از داستان را برای حاضران قرائت کرد. بخش پایانی مراسم امضای کتاب توسط نویسنده بود.

خبر

وعدۀ وزیر نیرو؛

خاموشی‌های خانگی به زودی تمام می‌شود

گروه اقتصاد: وزیر نیرو گفت: «خاموشی‌های خانگی به زودی برطرف خواهد شد. هماهنگی‌های لازم با وزارت نفت برای تکمیل مخازن (نیروگاه‌ها) صورت گرفته است، با این رویه انشاء‌الله امسال با مشکلات کمتری. در شرایطی که اتفاق ویژه‌ای رخ ندهد. مواجهه خواهیم بود». عباس علی‌آبادی در صحن علنی مجلس شورای اسلامی در بخش دیگری از اظهاراتش در پاسخ به این انتقاد که در خاموشی‌ها و قطع آب عدالت رعایت نشده است، اظهار کرد: «اگر تخلفی صورت گرفته به ما اعلام کنید تا رسیدگی کنیم.»

وی همچنین درباره خاموشی‌های این روزها در کشور توضیح داد: «خشکسالی‌های مداوم در سال‌های اخیر باعث شده است که بخش قابل‌توجهی از ظرفیت برق‌آبی کشور از دست برود. متأسفانه، در روزهای اخیر نیز با وجود بهبود نسبی شرایط دمایی در پایان تابستان، به دلیل تداوم خشکسالی، ظرفیت تولید برخی از واحدهای برق‌آبی کاهش یافته و در مواردی نیز به‌طور کامل از مدار خارج شده‌اند. در برخی مناطق، محدودیت در تامین انرژی، منجر به تداوم خاموشی‌ها شده است. در چنین شرایطی، سامانه‌های تامین برق در مناطقی که با کمبود آب مواجه‌اند، ممکن است به‌صورت کامل از مدار خارج شوند که این مسئله اثر مستقیمی بر پایداری شبکه دارد». به گزارش ایرنا، وی ۱۱ شهریورماه در بخش دیگری از سخنانش بیان کرد: «در طول برنامه ششم توسعه، هیچ قرارداد خرید تضمینی برای احداث نیروگاه‌های جدید منعقد نشده است. این در حالی است که بیش از ۱۵ هزار مگاوات از ظرفیت نیروگاهی کشور فرسوده است و عملاً عمر مفید خود را از دست داده‌اند». وی اضافه کرد: «متأسفانه این نیروگاه‌ها حتی قادر به تولید برق به میزان قدرت عملی خود نیز نیستند». علی‌آبادی افزود: «در خصوص شبکه برق نیز، با وجود اینکه شبکه انتقال و توزیع برق کشور یکی از بزرگ‌ترین و گسترده‌ترین شبکه‌ها در منطقه محسوب می‌شود، اما متأسفانه بخشی از این شبکه‌ها فرسوده هستند و نیازمند نوسازی و تقویت جدی است». وزیر نیرو گفت: «در بخش آب نیز مشکلات و چالش‌های مهمی وجود دارد که هرگز در یک روز ایجاد نشده‌اند و ریشه‌ای و بلندمدت هستند.»

وی ادامه داد: «مهم‌ترین چالش‌های بخش آب عبارتند از وجود طرح‌های نیمه‌تمام متعدد در هر استان، به طوری که در حال حاضر در هر استان به طور متوسط حدود ۱۰ طرح نیمه‌تمام وجود دارد و مجموعاً ۶۷ طرح نیمه‌تمام در بخش آب کشور با بودجه‌های مربوط به سال ۱۴۰۳ فعال هستند. در حالی که کل بودجه‌های پیش‌بینی شده برای سال ۱۴۰۴ در شرایط مطلوب تنها پاسخگوی بخش کوچکی از نیازها خواهد بود.»

وی بیان کرد: «به عبارت دیگر، برای تکمیل این پروژه‌ها با منابع پیش‌بینی شده، حدود ۲۰ سال زمان نیاز خواهیم داشت.»

در پاسخ به درخواست شهرداری کرمان صورت گرفت؛

مخالفت شورا با افزایش مجدد قیمت قبر

گروه جامعه: دبیر شورای شهر کرمان از پیشنهاد شهرداری درباره قیمت جدید قبور آرامستان صاحب‌الزمان (عج) تا پایان سال جاری خبر داد.

سیدمحمدصادق تقوی در صحن علنی شورا گفت: «این مصوبه مبتنی بر اعلام‌نظر کمیسیون بودجه، منابع پایدار و سرمایه‌گذاری شورای اسلامی شهر است و پیشنهاد شده برای قبور سه طبقه‌ای با نظر کارشناسی گرفته شده، قیمت جداگانه‌ای اعلام شود». فتح‌الله مویدی. رئیس کمیسیون خدمات شهری، بهداشت و محیط‌زیست شورای اسلامی شهر کرمان اما اظهار کرد: «هزینه قبور در سال گذشته افزایش داشته و افزایش مجدد آن درست نیست و تبعات اجتماعی به دنبال دارد». وی با این پیشنهاد مخالفت کرد. به گزارش کرنا، دیگر اعضای شورای شهر کرمان تأکید کردند که این مصوبه باید هرچه زودتر نهایی و تکلیف شهرداری درخصوص قیمت‌گذاری قبور مشخص شود. اما این مصوبه به تأیید اکثریت اعضا رسید و این پیشنهاد تصویب نشد.